

▲ In Lelystad snijdt het mes aan twee kanten. Tijdens de schoolontbijten krijgen kinderen een goede start van de dag én komen ouders met elkaar in contact.

Broodjes smeren tegen armoede

Luiers en melkpoeder voor de acute nood, een inlooppreekuur, schoolontbijten om ouders bij elkaar te brengen. Als het gaat om kinderen en armoede, trekt de diaconie in Lelystad alles uit de kast

In Nederland groeit ongeveer één op de tien kinderen op in armoede. Een structureel probleem, want ondanks de economische vooruitgang, verandert de situatie van deze kinderen en hun ouders niet. Armoede betekent niet alleen dat deze kinderen opgroeien met weinig geld, maar ook met weinig mogelijkheden. Ze kunnen bijvoorbeeld niet mee op schoolreisje, zitten niet op een sport of doen niet mee aan culturele activiteiten. Alle dingen die voor andere kinderen 'gewoon' zijn, blijven voor hen buiten bereik. Daardoor kunnen ze in een isolement raken.

Bovendien heeft de thuissituatie grote invloed op lange termijn. De ouders vechten dagelijks om te overleven, de kinderen ervaren daardoor veel stress. Dat vraagt veel energie van hen, waardoor

ze sneller moe zijn. Op school kunnen ze hierdoor minder goed meekomen. En dat heeft weer gevolgen voor de rest van hun leven.

Een veilige plek

In Lelystad hebben de diaconieën van verschillende kerken de handen ineen geslagen in het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO). Voor mensen in een 'kwetsbare situatie' zijn er bijvoorbeeld inloophuizen, een Voedselbank, schuldhulpverlening en een inlooppreekuur waar mensen vragen en problemen aan vrijwilligers kunnen voorleggen. Speciaal voor ouders met kleine kinderen die de eindjes aan elkaar moeten knopen, bieden de diaconieën noodhulp pakketten met bijvoorbeeld luiers, melkpoeder en medicijnen.

Mensen die langere tijd moeten rondkomen van een minimaal inkomen, hebben echter niet alleen behoefte aan praktische hulp, zo maakt Tineke duidelijk. Tineke komt al een tijdje in een van de inloophuizen van het IDO en heeft hier gemerkt hoe belangrijk een luisterend oor is. "Ik sta er alleen voor, mijn kinderen zijn tieners. Het is zwaar geweest, zo zwaar dat ze een tijdje uit huis zijn geplaatst. In die periode had ik behoefte gehad aan een plek waar ik mijn verhaal kwijt had gekund. Ik zat vol woede en verdriet en ik voelde me niet gehoord door sommige hulpverleners. Ik had het gevoel dat ik continu moest vechten, ik wist niet meer wat ik moest doen."

Dat ze op een gegeven moment in contact kwam met het IDO en daar haar verhaal kwijt kon, betekende voor haar eindelijk rust in haar hoofd. "In het inloophuis mag je jezelf zijn." Of je nu boos of verdrietig bent. "Je ervaart ruimte om even adem te halen. Het is ook een veilige plek. Je hebt niet het gevoel dat er meteen maatregelen volgen als je iets vertelt. De verantwoordelijkheid blijft bij jezelf."

In de periode waarin haar kinderen jonger waren, zou Tineke grote behoefte hebben gehad aan zo'n plek. "Door zelf geborgenheid, genegenheid, veiligheid en vertrouwen te ervaren, kun je dat ook weer aan je kinderen geven. Dan sta je weer sterker in het leven."

Gezonde start

Zo'n veilige plek wil het IDO ook creëren via schoolontbijten. Deze ontbijten vinden sinds september twee keer in de week plaats op diverse scholen in Lelystad. Ze worden georganiseerd in samenwerking met welzijnsorganisaties en scholen. In principe kunnen alle kinderen aanschuiven, zodat het geen 'ontbijt voor arme kinderen' wordt. Maar kinderen die thuis te maken hebben met armoede, worden er wel speciaal voor uitgenodigd. Zo krijgen deze kinderen tenminste twee keer in de week een gezonde

start van de dag. Belangrijk is dat ook de ouders worden betrokken bij de organisatie van de schoolontbijten. De gedachte hierachter is dat het team van vrijwilligers een plek wordt waar zij hun verhaal en hun zorgen over de kinderen kunnen delen.

Ontdekken

Lokale kerken kunnen zich op allerlei manieren inzetten voor gezinnen in armoede. Vaak is de financiële situatie echter niet meteen zichtbaar voor een buitenstaander. De eerste vraag is daarom altijd: hoe 'ontdek' je deze gezinnen? Soms kloppen gezinnen direct aan bij een kerk, vaak zijn ze ook bekend bij andere instanties zoals SchuldHulpMaatje of de Voedselbank. Bij de schoolontbijten in Lelystad spelen bovendien de schoolmaatschappelijk werkers en leerkrachten een belangrijke rol.

'Ik had het gevoel dat ik continu moest vechten'

In contact met gezinnen is het belangrijk dat diakenen oog hebben voor de kinderen. Hoeveel kinderen zijn er, in wat voor kleren lopen ze rond, wat vertellen ouders over hun kinderen? Dat kunnen signalen zijn. Bovendien is het belangrijk dat de drempels van de kerk voor de ouders laag zijn. Ouders die in armoede leven zijn namelijk vaak bang om naar een instantie te stappen. Ze vrezen dat die hun kinderen bij hen weg zullen halen. Daardoor kunnen hun problemen en hun armoede lang verborgen blijven, wat juist weer gevolgen heeft voor hen en hun kinderen.

Tineke heet in werkelijkheid anders. ■

Kijk voor meer informatie over armoede op www.kerkinactie.nl/armoede en www.ido-lelystad.nl.

Tips

- Bied een luisterend oor, zonder oordelen. Laat mensen zichzelf zijn. Probeer niet meteen hun problemen op te lossen, maar bouw een band op en creëer een veilige plek waar ze hun verhaal kunnen.
- Ken de instanties die iets voor kinderen kunnen doen, zoals Stichting Leergeld, Jarige Job, Stichting Babyspullen en het wijkteam. Zoek uit wat uw gemeente doet voor kinderen. Is er een Kindpakket? Help de gezinnen de weg te vinden.
- Pleit in uw eigen gemeente voor een beter armoedebeleid. Het Ministerie van Sociale Zaken heeft 85 miljoen euro vrijgemaakt om armoede onder kinderen aan te pakken. Wat doet uw gemeente met dat geld? Sommige gemeenten zijn nog bezig om plannen te maken. Wellicht kunt u daar invloed op uitoefenen.
- Steun bestaande initiatieven of zet zelf iets op. Kerk in Actie kan een stimuleringsbijdrage geven, zie www.kerkinactie.nl/armoede onder punt 1.